

которых осуществляется подготовка будущих юристов к профессиональной деятельности в пенитенциарной системе Украины. Рассмотрены взгляды современных исследователей относительно проблем подготовки юристов в целом. Проведенный анализ проблемы подготовки будущих юристов к профессиональной деятельности в пенитенциарной системе Украины в педагогической теории показал, что это новое направление в профессиональной подготовке будущих юристов, поэтому этой проблеме уделяется особенное внимание ученых.

Ключевые слова: подготовка будущих юристов, профессиональная деятельность, юридическое образование, пенитенциарная система.

SITOVSKA L. V. A modern view on training of future lawyers for professional activity in penitentiary system in pedagogic theory.

In the article scientists' modern views on the problem of future lawyers training for professional activity in Ukrainian penitentiary system are analyzed. Analysis of scientific-and-pedagogic literature, which has been made by the author, shows an imperfectness of legal education system, that's why general problems of professional education are also urgent for higher educational institutions, in which future lawyers are being trained for professional activity in Ukrainian penitentiary system. Modern researchers' views on the problem of lawyers' training as a whole are considered. The made analysis of the problem of future lawyers training for professional activity in Ukrainian penitentiary system in pedagogic theory shows that this is a new direction in the field of professional training of future lawyers, for this reason special emphasis is put to this problem among scientists.

Keywords: training of future lawyers, professional activity, legal education, penitentiary system.

УДК 004.378.5 :378.147 :94(477)

Сливка Л. В.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖІ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИВЧЕННЯ “ІСТОРІЇ УКРАЇНИ” У ВНЗ

Аналізуються перспективи використання дидактичного потенціалу інтернет-мережі в організації самостійної роботи студентів з вивчення “Історії України” у ВНЗ. Розглядаються особливості модернізації навчального процесу в контексті вимог Болонської декларації, а саме збільшення обсягів годин самостійної роботи студентів. Пропонується перспектива широкого застосування можливостей інтернет-мережі для виконання завдань самостійної роботи студентів. В даній статті здійснено аналіз доступних інтернет-видань, сайтів, порталів для вивчення історії України. Встановлено, що залучення до організації самостійної роботи студентів опрацювання текстів писемних джерел, сучасних історичних досліджень, наукових статей, перегляд історичних документальних фільмів з інтернет-ресурсів, на нашу думку, дозволить оптимізувати навчальний процес, урізноманітнити цей вид роботи, зробити його цікавим для студентів.

Ключові слова: дидактичний потенціал, інтернет-мережа, організація самостійної роботи студентів, Європейська кредитно-трансферна система (ECTS), історія України.

В сучасних умовах розвитку українського суспільства при задекларованому владою курсі на Євроінтеграцію 2014 р. важливим постає

завдання реалізації адаптації вітчизняної системи освіти щодо європейських стандартів. Головним завданням освіти є формування творчої особистості фахівця, здатної до саморозвитку, самоосвіти й інноваційної діяльності. Європейські освітні стандарти, визначені Болонською декларацією, передбачають трансформацію системи вищої освіти на засадах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

ECTS – це система, що створена для забезпечення єдиної міждержавної процедури виміру й порівняння між закладами освіти результатів навчання студентів, їхнього академічного визнання, і розроблена для забезпечення мобільності студентів [14]. ECTS є системою, орієнтованою на особу, що навчається, через те, що вона допомагає навчальним закладам перемістити центр уваги у розробці програм та способі їх виконання з традиційного підходу, орієнтованого на викладача, на підходи, які задовольняють потреби і очікування студентів, надають їм більший вибір що до змісту, способу, темпів та місця навчання. За такого студентоцентрованого підходу роль навчальних закладів полягає у заохоченні та підтримці тих, хто навчається, при формуванні ними своїх власних траєкторій навчання та допомозі їм виробити свої власні стилі та досвід навчання [16, с. 6].

Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачає модернізацію навчального процесу із залученням інноваційних підходів та технологій, зміну ставлення студентів до процесу отримання знань, переміщення акцентів на свідомий вибір студентом власного фаху, усвідомлену потребу навчатися та удосконалюватися впродовж життя, формування рис самостійності і відповідальності під час навчання і роботи. Тобто, необхідно перевести студента зі стану пасивного споживача знань у стан активного учасника освітнього процесу.

Актуальною проблемою у ВНЗ України постала реалізація основ кредитно-модульної системи, що на практиці пов'язана з процесом інтенсифікації самостійної пізнавальної діяльності студентів. Оскільки модернізація навчального процесу в руслі вимог Болонської декларації передбачає значне збільшення обсягів самостійної роботи студентів (до 50-60%) [8, с. 435]. У зв'язку з цим в початкових планах дисциплін в розподілі годин відбулися зміни – збільшився обсяг годин самостійної роботи студента. Зокрема, розподіл годин з дисципліни "Історія України" для студентів-медиків ВНЗ України має такий вигляд: 10 год. лекцій, 30 год. семінарських занять, 50 год. самостійної роботи. З огляду на це, значний обсяг навчального матеріалу студентам доводиться опрацьовувати самостійно. В умовах сучасного інформаційного суспільства постала можливість застосування інтернет-мережі для виконання самостійної роботи студентами.

Метою статті – дослідити і проаналізувати перспективи

використання дидактичного потенціалу інтернет-мережі при організації самостійної роботи студентів з вивчення "Історії України" у ВНЗ.

У процесі навчання самостійна робота студентів розвиває їх пізнавальну активність, являється дидактичним засобом, який сприяє формуванню навичок готовності до самостійного систематичного поповнення своїх знань, виробленню вмінь орієнтуватися у потоці наукової інформації, забезпечує необхідний обсяг та рівень знань і умінь для розв'язання різних пізнавальних завдань [8, с. 436]. Педагогічно доцільно організована самостійна робота студентів спонукає їх отримувати навчальну інформацію з різноманітних джерел (від підручника до Інтернету), формує в них навички самостійного планування і організації власного навчального процесу, що забезпечує перехід до неперервної освіти (самоосвіти) після завершення навчання у вищому навчальному закладі, дає змогу максимально використати сильні якості особистості завдяки самостійному вибору часу та способів роботи, джерел інформації [10, с. 213].

У зв'язку з цим особливо актуальним стає оновлення викладачами навчально-методичної бази, розробка детальних методичних рекомендацій для студентів щодо виконання самостійної роботи. Викладання блоку т. зв. гуманітарних дисциплін (історія України, філософія, політологія, історія української культури, соціологія, культурологія, релігієзнавство та інші) у вищих навчальних закладах України різної професійної спрямованості потребує врахування певних особливостей. Для прикладу, при розробці навчально-методичних рекомендацій для студентів-медиків з історії України пропонуємо врахувати наступне:

– впродовж одного семестру студенти повторюють чи вивчають досить великий за обсягом навчальний матеріал з історії України від появи перших людей до сьогодення; для прикладу, тема "Козацько-гетьманська держава", яка включає розгляд питань від виникнення козацтва і заснування Запорізької Січі до її зруйнування у 1775 р., діяльність всіх гетьманів, вивчається всього впродовж двох семінарських заняттях;

– важливо в процесі навчання студентів-медиків (чи, для прикладу, інженерів, геологів та ін.) не переобтяжувати навчальний матеріал історичним фактажем, надмірною деталізацією подій;

– навпаки, виокремити, зробити акцент на найбільш значущих подіях в історії України у поєднанні з цікавими джерелами вивчення.

Самостійна робота з історії України реалізується через застосування різних видів діяльності: аналіз історичних джерел, складання хронологічних таблиць, порівняльна характеристика політики керівників держави, написання рефератів, наукових повідомлень, опрацювання найновіших наукових досліджень, історичних розвідок, розробка мультимедійних презентацій.

Для виконання самостійної роботи перед сучасними студентами постала можливість широкого використання інтернет-мережі. Застосування мережевих технологій в поєднанні з відповідними педагогічними техніками і стратегіями дає можливість педагогам формувати особистість, яка була б конкурентоспроможною та успішною в інформаційному суспільстві [7, с. 45].

Проблема використання навчальних можливостей інтернет-мережі в освітньому процесі є новою і не достатньо висвітленою у вітчизняній науковій думці. Дослідження А. Гриценка присвячене актуальній проблемі формування інформаційної компетентності школярів та студентів, ролі віртуальних спільнот як важливого елементу дистанційного навчання школярів [3, с. 15]. Питання застосування інтернет-мережі для виконання самостійної роботи учнями розробляють вчені Д. Десятов і А. Сизова, які пропонують використовувати дидактичний потенціал віртуальної навчальної спільноти у процесі навчання історії, мережевого геосервісу Google-мапста навчальних можливостей YouTube на уроках історії, мережевих технологій як засобу організації кооперативної діяльності учнів в процесі навчання історії [4-7]. Запропоновані А. Гриценком, Д. Десятовим, А. Сизовою розробки та ідеї доцільно використовувати при викладанні історії України у вищих навчальних закладах України.

Натомість численними є дослідження з методики організації самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах України (Т. Туркот, М. Фіцула, С. Скуратівська, В. І. Жигір, Г. Б. Паласюк, Т. В. Саварин, Н. М. Ярема, М. І. Паласюк, М. Д. Гресько, О. А. Андрієць, А. В. Семеняк), у яких розкриваються психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи студентів, її класифікація, критерії оцінювання, переваги застосування сучасних інформаційних технологій у процесі її виконання, адаптація студентів до такого виду роботи у ВНЗ в контексті Болонського процесу [2, 8-10, 17, 36].

Важливу складову в організації самостійної роботи студентів складає джерельна база, на основі якої студентам пропонується вивчати предмет. Чимало історичних джерел, їх текстовий варіант є в мережі Інтернет. Зокрема, у вільному доступі є підручники з джерелознавства та збірники документів з історії України: С. Макарчук "Писемні джерела з історії України: курс лекцій", "Національно-визвольна війна в Україні 1648–1657 рр.: збірник за документами актових книг", "Україна в ХХ столітті (1900–2000): зб. документів і матеріалів", "Бій під Крутами в національній пам'яті: збірник документів і матеріалів", "Колективізація і голод на Україні: 1929–1933. Збірник матеріалів і документів", В. Косик "Україна в другій світовій війні у документах. Збірник німецьких архівних матеріалів". Т. 2 (1941–1942) та ін. [28, 29, 37, 13, 24, 27].

В онлайн доступі є й окремі видання історичних творів, документів, які

висвітлюють різні сторінки історії України: “Повість минулих літ”, “Руська правда”, “Галицько-волинський літопис”, “Березневі статті” Б. Хмельницького, “Пакти і Конституції” Української козацької держави Пилипа Орлика, “Історія Русів”, “Книга буття українського народу” або “Закон Божий” М. Костомарова, чотири універсали Центральної Ради, Конституція УРСР 1929, 1937, 1978, Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р., Конституція України 1996 р. та інші [32, 33, 15, 12, 31, 22, 23, 25].

Аналіз інтернет-сайтів демонструє широкий вибір он-лайн-видань історичних джерел. Варта уваги розробка Інституту історичної освіти НПУ ім. М. Драгоманова “Інтернет ресурси з історії України”, де подано широкий список інтернет-видань, сайтів з історії України <http://iio.npu.edu.ua> [19]. Один з найбільш інформативних є сайт Інституту історії України НАН України <http://www.history.org.ua>, де розміщені наукові історичні видання, періодика, тексти джерел, найповніша бібліографія [18]. Окремі історичні документи, писемні пам'ятки опубліковані на сайті електронної бібліотеки давньої української літератури IX–XVIII ст. “Ізборник” <http://litopys.org.ua>, офіційного веб-порталу Державної архівної служби України в науково-практичному журналі “Архіви України” <http://www.archives.gov.ua>, Українського Інституту національної пам'яті <http://www.memory.gov.ua>, електронної бібліотеки української літератури “Ukrlib” <http://www.ukrlib.com.ua>, онлайнового суспільно-історичного, науково-популярного видання “Історична правда” <http://www.istpravda.com.ua>, офіційній сторінці Верховної ради <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/> [15, 24, 13, 32, 26, 25].

Чимало історичних творів міститься у вільній енциклопедії “Вікіпедія” (Wikipedia) (<http://uk.wikipedia.org/wiki>) та Вікіджерелах, розділі мережевої Вікі бібліотеки “першоджерел”, що знаходяться у відкритому доступі (є суспільним надбанням) (<http://uk.wikisource.org/wiki>) [11, 12]. Слід відзначити, що українська “Вікіпедія” станом на липень 2014 р. займала десяте місце у світі за кількістю створених та репрезентованих статей [38].

Одним із видів самостійної роботи студентів є розробка мультимедійної презентації для семінарських занять, підготувати яку досить важко без використання інтернет-ресурсів. Студенти самі проявляють ініціативу щодо створення мультимедійних презентацій одного з проблемних питань семінару, що дозволяє активізувати увагу аудиторії, наголосити на найважливіших аспектах проблеми. Адже дослідження психологів показали, що у пам'яті студента залишається 10% того, що він чує, 50% того, що він бачить і 90% того, що він робить [1, с. 52]. Мультимедійна презентація дає можливість візуально відобразити проблему: подаються фото керівників держави, громадських діячів,

додаються карти України різних історичних періодів, що дає можливість порівнювати її територіальні зміни, карти бойових дій і місць найбільш битв в історії України.

Багато фото публікуються у дослідженнях рубрики “Артефакти” на сайті “Історичної правди” (<http://www.istpravda.com.ua/artefacts>) : унікальні фото присвячені возз'єднанню УНР та ЗУНР (січень 1919 року), повстанців, махновців, холодноярців 1920-х років, діячів Карпатської України, воїнів Української Повстанської Армії, полонених червоноармійців у таборах 1941–43 рр., депортованих кримських татар 1944 р., членів-засновників Української Гельсінської групи, “Ланцюг Єднання” січень 1990 р., фотохроніка студентської революції 1990 р. та ін. [35]. Портрети політичних діячів, гетьманів, князів, карти бойових дій можна знайти у “Вікіпедії”.

На сайті електронної бібліотеки давньої української літератури IX–XVIII ст. “Ізборник” (<http://izbornyk.org.ua>) в рубриці “Історичні мапи” містяться карти розселення слов'ян VIII–IX ст., Київської Русі за часів правління різних князів, Гетьманщини XVIII ст. [20]. Інтернет-ресурс “Мапи України” (<http://ukrmap.org.ua>) подає більше 30 карт території України різних історичних періодів [21]. Мультимедійна он-лайн-презентація *Vkraina.com*, створена на основі приватної колекції європейських мап XVI–XVIII ст. А. Осадчука (34 карти) дає можливість прослідкувати як змінювалося європейське сприйняття формування, розвитку і статусу українських земель упродовж XVI–XVIII ст. [39].

Популярним видом самостійної роботи з різних дисциплін є реферат. Однак, вважаємо, що на сьогодні цей вид роботи “дискредитував” себе в студентському середовищі: українські студенти в більшості знаходять готові написані реферати в інтернет-сайтах, не прикладаючи до їх написання жодних зусиль, видаючи чийсь інтелектуальну працю за свою. На нашу думку, написання рефератів допускається як вид самостійної роботи, але виключно для студентів, які на основі численних досліджень запропонують свій варіант бачення проблеми, а не принесуть чергову копію з Інтернету.

Як альтернативу написання реферату вважаємо за доцільне запропонувати студентам опрацювати наукову статтю, нове дослідження чи фрагмент монографії з тієї чи іншої теми, які студент сам може обрати в Інтернеті і розповісти на семінарському занятті. З огляду на це, актуальними є он-лайн-публікації в науково-популярному виданні “Історична правда”, наукових часописах “Український історичний журнал”, “Історія України: маловідомі імена, події, факти”, “Краєзнавство”, “Надчорномор'я”, “Проблеми історії України: факти, судження, пошуки”, “Проблеми вивченні історії Української революції 1917–21 рр.” та інших періодичних і серійних виданнях Інститут історії України Національної

Академії наук України: цікаві інтерв'ю з провідними істориками, політологами, громадськими діячами України і світу, презентації новинок літератури, розвідки про археологічні розкопки, екскурсії до музеїв, публікації щоденників і мемуарів, аналіз архівних документів та багато іншого [18, 26].

Одним із цікавих завдань самостійної роботи з історії України може бути перегляд історичних документальних та художніх фільмів з їх подальшим обговоренням на заняттях. Наприклад, в сервісі Ютуб (YouTube) можна переглянути унікальний цикл більше 100 документальних фільмів під загальною назвою "Невідома Україна", створений Національною кінематекою України, що охоплює майже всю історію України від неоліту до незалежності [30].

Отже, в даному дослідженні здійснено спробу аналізу доступних інтернет-видань, джерел, сайтів, порталів для вивчення історії України. Кожного дня з'являються нові проекти, розробки, тому це тільки незначна частина всього того, що можна почерпнути з Інтернету. Разом з тим, мусимо констатувати, що робота в Інтернеті має і негативний аспект, як-от реклама, відео та аудіо матеріали, ігри, які згубно впливають на психоемоційний стан студентів. Однак, вважаємо, що при умові комплексного виховання сім'ї-школи-коледжу/університету-церкви молода людина зможе обійти всі айсберги підступності Інтернету і почерпнути корисну для себе інформацію.

Залучення до організації самостійної роботи опрацювання стародавніх писемних джерел, сучасних історичних досліджень, наукових статей з інтернет-порталів, на нашу думку, дозволить урізноманітнити цей вид роботи, зробити її цікавою для студентів. Така діяльність дає можливість студентам самим обирати дослідження, яке їх зацікавило з даної теми, порівнювати новий матеріал з отриманими знаннями у школі. Разом з тим, перед педагогами вищої школи може постати проблема невміння чи небажання українських студентів працювати самостійно.

Використана література:

1. *Галиця О.* Психологічні аспекти навчального процесу у вищих навчальних закладах / О. Галиця // Вища школа. – Науково-практичне видання. – 2013. – № 1 (103). – С. 48-56.
2. *Гресько М.* Роль самостійної роботи студента в кредитно-модульній системі організації начального процесу / М. Гресько, О. Андрієць, А. Семеняк // Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах України на новому етапі : матеріали Х ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 18-19 квітня 2013 р.) : у 2 ч. – Тернопіль : ТДМУ, 2013. – Ч. 1. – С. 262-264.
3. *Гриценко А.* Формування інформаційної компетентності: аналіз теоретичного поняття / А. Гриценко // Історія в школі. – 2013. – № 7-8. – С. 12-16.
4. *Десятков Д.* Використання мережевих технологій як засобу організації кооперативної діяльності учнів в процесі навчання історії / Д. Десятков // Історія в школі. – 2013. – № 7-8. – С. 16-19.

5. *Десятов Д.* Використання мережевого геосервісу Google-maps в процесі навчання історії / Д. Десятов // *Історія в школі.* – 2013. – № 6. – С. 22-24.
6. *Десятов Д.* Використання навчальних можливостей YouTube на уроках історії / Д. Десятов // *Історія в школі.* – 2012. – № 1. – С. 19-21.
7. *Десятов Д.* Використання дидактичного потенціалу віртуальної навчальної спільноти у процесі навчання історії / Д. Десятов, А. Сизова // *Історія в школі.* – 2014. – № 1-2. – С. 45-49.
8. *Паласюк Г. Б.* Особливості адаптації студентів до самостійної роботи у вищому навчальному закладі в контексті Болонського процесу / Г. Паласюк, Т. Саварин, Н. Ярема, М. Паласюк // *Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах України на новому етапі : матеріали X ювілейної Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю (Тернопіль, 18-19 квітня 2013 р.) : у 2 ч. – Тернопіль : ТДМУ, 2013. – Ч. 1. – С. 435-436.*
9. *Туркот Т.* Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
10. *Фіцула М.* Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2010. – 456 с.
11. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikisource.org/wiki>
12. Березневі статті Б. Хмельницького [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
13. Бій під Крутами в національній пам'яті : збірник документів і матеріалів / упорядники : О. М. Любовець (керівник) ; О. М. Березовський, С. В. Бутко, А. О. Тищенко, І. В. Цимбал. – К. : ДП НВЦ “Пріоритети”, 2013. – 288 с. // Український Інститут національної пам'яті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.memory.gov.ua/publication/bii-pid-krutami-v-natsionalnii-pam-yati-zbirnik-dokumentiv-i-materialiv-2013>.
14. Болонський процес та ECTS // Національна академія державного управління при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://academy.gov.ua/ects/inf/1_3.html
15. Галицько-волинський літопис [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/links/galvol.htm>
16. Довідник користувача європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС). – Брюссель. – 6 лютого 2009 р. – 44 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://kneu.edu.ua/userfiles/dost_a_p/ECTS_users_guide_final_ua.pdf
17. *Жигір В. І.* Управління самостійною роботою студентів ВНЗ у процесі професійної підготовки [Електронний ресурс] / В. І. Жигір. – Режим доступу : <http://vuzlib.com/content/view/177/84/>
18. *Затилюк Я. В.* Хрещення Русі князем Володимиром : конструювання історичної оповіді та її доповнення православними книжниками XII–XVI ст. [Електронний ресурс] / Я. В. Затилюк. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&id=9398>
19. Інтернет ресурси з історії України Інституту історичної освіти НПУ Драгоманова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://iio.npu.edu.ua/index.php/about-the-institute/struktura/kafedry/kafedra-istorii-ukraini/s-si-ainmenu-145/167-s-si-58>
20. Історичні мапи // Ізборник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://izbornyk.org.ua/links/inmaps.htm>
21. Історичні мапи України // Мапи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrmap.org.ua/Istoricheskie_karty_Ukraine_ukr.html
22. “Історія Русів” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/istrus/rusiv.htm>
23. “Книга буття українського народу” або “Закон Божий” М. Костомарова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&id=7762>
24. Колективізація і голод на Україні: 1929–1933 : збірник матеріалів і документів / АН України. Інститут історії України та ін. : упоряд. : Г. М. Михайличенко, С. П. Шаталіна ; відп. ред. : С. В. Кульчицький. – К. : Наукова думка, 1992. – 736 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Sections/Famine/Publicat/Fam-kolekt.php>.
25. Конституційний процес в Україні. Історичні документи // Офіційна сторінка Верховної ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/>
26. *Короленко Б.* “Принуждение к союзу”: як Крим став “ісконно русским” [Електронний ресурс]. / Б. Короленко. – Режим доступу : <http://www.istpravda.com.ua/articles/2014/05/19/142949/>

27. Косик В. Україна в другій світовій війні у документах : збірник німецьких архівних матеріалів. – Т. 2 (1941–1942) / зібрав і впорядкував В. Косик. – Львів, 1998. – 384 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&id=6326>
28. Макарчук С. Писемні джерела з історії України : курс лекцій. – Львів : Світ, 1999. – 325 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&id=7089>
29. Національно-визвольна війна в Україні 1648–1657 рр. : збірник за документами актових книг / упорядн. : Л. А. Сухих, В. В. Страшко. Державний комітет архівів України ; Центральний державний історичний архів України. – К., 2008. – 1012 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&id=9539&navStart=13> ;
30. Невідома Україна. Трипільське диво. Фільм 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/playlist?list=PLAD668906F49BD5D3>
31. “Пакти і Конституції” Української козацької держави (до 300-річчя укладення) / відп. ред. В. А. Смолій ; упорядники М. С. Трофимук, Т. В. Чухліб. – Львів : Світ, 2011. – 440 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/index.php?litera&kat=11&id=6255>
32. “Повість минулих літ” сайт бібліотека української літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrlib.com.ua/narod/printout.php?id=7&bookid=2> ;
33. Руська правда / під ред. проф. С. Юшкова. – К. : Видавництво НАН України, 1935. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/yushkov/yu.htm>,
34. СБУ оприлюднила архіви про сталінські репресії 1937-38 років. СКАНИ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.istpravda.com.ua/short/2014/05/21/142974/>
35. Свято Злуки: унікальні фото від Інституту національної пам'яті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.istpravda.com.ua/artefacts/2011/01/22/17352/>
36. Скуратівська С. Особливості організації самостійної роботи студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
37. Україна в ХХ столітті (1900–2000) : зб. документів і матеріалів / упоряд. А. Слюсаренко. 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.history.org.ua/?litera&kat=11&id=6676>
38. Українська Вікіпедія – одна з найбільш активних у світі // BusinessUA. – 09.07.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://businessua.com/telekom/12492ukrainska-vikipediya-odna-z-naibilsh-aktivnih-u-sviti.html#>
39. Vkraina.com – Мультимедійна онлайн-презентація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vkraina.com>

References :

1. Halytsia O. Psykholohichni aspekty navchalnoho protsesu u vyshchych navchalnykh zakladakh / O. Halytsia // Vyshcha shkola. – Naukovo-praktychne vydannia. – 2013. – № 1 (103). – S. 48-56.
2. Hresko M. Rol samostiinoi roboty studenta v kredytno-modulnii systemi orhanizatsii nachalnoho protsesu / M. Hresko, O. Andriets, A. Semeniak // Kredytno-modulna systema orhanizatsii navchalnoho protsesu u vyshchych medychnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy na novomu etapi : materialy Kh yuvileinoi Vseukrainskoi navchalno-naukovoï konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu (Ternopil, 18-19 kvitnia 2013 r.) : u 2 ch. – Ternopil : TDMU, 2013. – Ch. 1. – S. 262-264.
3. Hrytsenko A. Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti : analiz teoretychnoho poniattia / A. Hrytsenko // Istoriiia v shkoli. – 2013. – № 7-8. – S. 12-16.
4. Desiatov D. Vykorystannia merezhevykh tekhnolohii yak zasobu orhanizatsii kooperatyvnoi diialnosti uchniv v protsesi navchannia istorii / D. Desiatov // Istoriiia v shkoli. – 2013. – № 7-8. – S. 16-19.
5. Desiatov D. Vykorystannia merezhevoho heoservisuv Google-maps v protsesi navchanni istorii / D. Desiatov // Istoriiia v shkoli. – 2013. – № 6. – S. 22-24.
6. Desiatov D. Vykorystannia navchalnykh mozhlyvostei YouTube na urokakh istorii / D. Desiatov // Istoriiia v shkoli. – 2012. – № 1. – S. 19-21.
7. Desiatov D., Syzova A. Vykorystannia dydaktychnoho potentsialu virtualnoi navchalnoi spilnoty u protsesi navchannia istorii / D. Desiatov, A. Syzova // Istoriiia v shkoli. – 2014. – № 1-2. – S. 45-49.
8. Palasiuk H. B. Osoblyvosti adaptatsii studentiv do samostiinoi roboty u vyshchomu navchalnomu zakladi v konteksti Bolonskoho protsesu / H. Palasiuk, T. Savaryn, N. Yarema, M. Palasiuk // Kredytno-modulna systema orhanizatsii navchalnoho protsesu u vyshchych medychnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy na novomu etapi : materialy Kh yuvileinoi Vseukrainskoi

- navchalno-naukovoї konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu (Ternopil, 18-19 kvitnia 2013 r.) : u 2 ch. – Ternopil : TDMU, 2013. – Ch. 1. – S. 435-436.
9. *Turkot T.* Pedagogika vyshchoi shkoly : navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv / T. Turkot. – K. : Kondor, 2011. – 628 s.
 10. *Fitsula M.* Pedagogika vyshchoi shkoly : navch. posib. / M. Fitsula. – 2-he vyd., dop. – K. : Akademydav, 2010. – 456 s.
 11. Akt proholoshennia nezalezhnosti Ukrainy 24 serpnia 1991 r. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://uk.wikisource.org/wiki>
 12. Bereznevi statti B. Khmelnytskoho [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
 13. Bii pid Krutamy v natsionalnii pamiaty : zbirnyk dokumentiv i materialiv / uporiadnyky : O. M. Liubovets (kerivnyk) ; O. M. Berezovskyi, S. V. Butko, A. O. Tyshchenko, I. V. Tsymbal. – K. : DP NVTs “Priorytety”, 2013. – 288 s. // Ukrainyskyi Instytut natsionalnoi pamiaty [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.memory.gov.ua/publication/bii-pid-krutamy-v-natsionalnii-pam-yati-zbirnik-dokumentiv-i-materialiv-2013>.
 14. Bolonskyi protses ta ECTS // Natsionalna akademiia derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://academy.gov.ua/ects/inf/1_3.html
 15. Halytsko-volynskyi litopys [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://litopys.org.ua/links/galvol.htm>
 16. Dovidnyk korystuvacha yevropeiskoi kredytno-transfernoi systemy (IeKTS). – Briusel. – 6 liutoho 2009 r. – 44 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://kneu.edu.ua/userfiles/dost_a_p/ECTS_users_guide_final_ua.pdf
 17. *Zhyhir V. I.* Upravlinnia samostiinoiu robotoiu studentiv VNZ u protsesi profesiinoi pidhotovky [Elektronnyi resurs] / V. I. Zhyhir. – Rezhym dostupu : <http://vuzlib.com/content/view/177/84/>
 18. *Zatyliuk Ya. V.* Khreshchennia Rusi kniazem Volodymyrom : konstruiuvannia istorichnoi opovidi ta yii dopovnennia pravoslavnykh knyzhnykamy XII–XVI st. [Elektronnyi resurs] / Ya. V. Zatyliuk. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&id=9398>
 19. Internet resursy z istorii Ukrainy Instytutu istorichnoi osvity NPU Drahomanova [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://iio.npu.edu.ua/index.php/about-the-institute/struktura/kafedry/kafedra-istorii-ukraini/s-si-ainmenu-145/167-s-si-58>
 20. Istorychni mapy // Izbornyk [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://izbornyk.org.ua/links/inmaps.htm>
 21. Istorychni mapy Ukrainy // Mapy Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://ukrmap.org.ua/Istoricheskie_karty_Ukraine_ukr.html
 22. “Istoriia Rusiv” [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://litopys.org.ua/istrus/rusiv.htm>
 23. “Knyha buttia ukrainskoho narodu” abo “Zakon Bozhyi” M. Kostomarov [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&id=7762>
 24. Kolektyvizatsiia i holod na Ukraini: 1929–1933 : zbirnyk materialiv i dokumentiv / AN Ukrainy. Instytut istorii Ukrainy ta in. : uporiad. : H. M. Mykhailychenko, Ye. P. Shatalina ; vidp. red. : S. V. Kulchytskyi. – K. : Naukova dumka, 1992. – 736 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.archives.gov.ua/Sections/Famine/Publicat/Fam-kolekt.php>.
 25. Konstytutsiyni protses v Ukraini. Istorychni dokumenty // Ofitsiina storinka Verkhovnoi rady [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/>
 26. *Korolenko B.* “Prynuzhdenye k soiuzu”: yak Krym stav “iskonno russkim” [Elektronnyi resurs] / B. Korolenko. – Rezhym dostupu: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2014/05/19/142949/>
 27. *Kosyk V.* Ukraina v druhii svitovii viini u dokumentakh : zbirnyk nimetskykh arkhivnykh materialiv. – T. 2 (1941–1942) / zibrav i vporiadkuvav V. Kosyk. – Lviv, 1998. – 384 c. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&id=6326>
 28. *Makarчук S.* Pysemni dzherela z istorii Ukrainy : kurs lektsii. – Lviv : Svit, 1999. – 325 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&id=7089>
 29. Natsionalno-vyzvolna viina v Ukraini 1648–1657 rr. : zbirnyk za dokumentamy aktovykh knykh / uporiadn. : L. A. Sukhykh, V. V. Strashko. Derzhavnyi komitet arkhiviv Ukrainy ; Tsentralnyi derzhavnyi istorichnyi arkhiv Ukrainy. – K., 2008. – 1012 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&id=9539&navStart=13> ;
 30. Nevidoma Ukraina. Trypilske dyvo. Film 6. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <https://www.youtube.com/playlist?list=PLAD668906F49BD5D3>

31. “Pakty i Konstytutsii” Ukrainskoi kozatskoi derzhavy (do 300-richchia ukladennia) / vidp. red. V. A. Smolii ; uporiadnyky M. S. Trofymuk, T. V. Chukhlib. – Lviv : Svit, 2011. – 440 s. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/index.php?litera&kat=11&id=6255>
32. “Povist mynulykh lit” sait biblioteka ukrainskoi literatury [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.ukrlib.com.ua/narod/printout.php?id=7&bookid=2> ;
33. Ruska pravda / pid red. prof. S. Yushkova. – K. : Vydavnytstvo NAN Ukrainy, 1935. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://litopys.org.ua/yushkov/ys.htm>,
34. SBU opryliudnyla arkhivy pro stalinski represii 1937-38 rokov. SKANY [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.istpravda.com.ua/short/2014/05/21/142974/>
35. Sviato Zluky: unikalni foto vid Instytutu natsionalnoi pamiaty [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.istpravda.com.ua/artefacts/2011/01/22/17352/>
36. Skurativska S. Osoblyvosti orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
37. Ukraina v XX stolitti (1900–2000) : zb. dokumentiv i materialiv / uporiad. A. Sliusarenko. 2000. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.history.org.ua/?litera&kat=11&id=6676>
38. Ukrainka Vikipediia – odna z naibilsh aktivnykh u sviti // BusinessUA. – 09.07.2014 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://businessua.com/telekom/12492ukrainska-vikipediya-odna-z-naibilsh-aktivnih-u-sviti.html#>
39. Vkraina.com – Multymediina onlain-prezentatsiia [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://vkraina.com>

СЛИВКА Л. В. Перспективы использования дидактического потенциала интернет-сети при организации самостоятельной работы студентов из изучения “Истории Украины” у вузе.

Анализируются перспективы использования дидактического потенциала интернет-сети при организации самостоятельной работы студентов из изучения “Истории Украины” у вузе. Рассматриваются особенности модернизации учебного процесса в контексте требований Болонской декларации, а именно увеличение объемов часов самостоятельной работы студентов. Предлагается в перспективе широкое применение возможностей интернет-сети для выполнения заданий самостоятельной работы студентов. В данной статье осуществлен анализ доступных интернет-изданий, сайтов, порталов для изучения истории Украины. Установлено, что привлечение к организации самостоятельной работы студентов проработки текстов письменных источников, современных исторических исследований, научных статей, просмотр исторических документальных фильмов из Интернет-ресурсов, по нашему мнению, позволит оптимизировать учебный процесс, разнообразить этот вид работы, сделать его интересным для студентов.

Ключевые слова: дидактический потенциал, Интернет-сеть, организация самостоятельной работы студентов, Европейская кредитно-трансферная система (ECTS), история Украины.

SLIVKA L. V. The prospects of the use of didactics potential of Internet during organization of independent work of students in the process of “History of Ukraine” study in the Ukrainian system of high education.

The prospects of the use of didactics potential of Internet are analyzed during organization of independent work of students in the process of “History of Ukraine” study in the Ukrainian system of high education. The features of modernization of educational process are examined in the context of requirements of Bologna declaration, namely in increase of volumes of independent work hours. In this paper the analysis of the accessible internet publishing, web-sites, portal is carried out for the study of history of Ukraine. Organization of independent studying of texts of writing sources, modern historical researches, scientific articles, viewing of historical films from Internet, to our opinion, will allow optimizing an educational process, diversifying this type of work and doing it interesting for students.

Keywords: didactic potential, Internet-network, organization of student’s independent work, European Credit Transfer System (ECTS), history of Ukraine.